

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. БЕКЕТОВА

Кафедра Міського будівництва

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан містобудівельного факультету

(Рищенко Т.Д.)

(ПІБ)

(підпис)

“ 18 ” 11 2014 року

М.П.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УРБАНІСТИКА

галузь знань 0601 – " Будівництво та архітектура "

напрямок підготовки 6.060101 Будівництво

факультет Містобудівельний

2014 – 2015 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Робоча програма **УРБАНІСТИКА** для студентів напряму підготовки
6.060101 Будівництво

Розробник: Безлюбченко О.С. доцент, к.т.н.

(підпис)

Робочу програму **УРБАНІСТИКА** схвалено на засіданні кафедри Міського
будівництва

програма навчальної дисципліни)

Протокол від "29"08. 201 4 року № 1

Завідувач кафедри

(яка не є випусковою)

(підпис)

(проф. Семенов В.Т.)

(прізвище та ініціали)

Програма відповідає формі Робочої програми навчальної дисципліни, що
затверджена Наказом по ХНУМГ ім. О.М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. №46-01.

Методист НМВ (підпис) (Солмаккін) "29" 20 2014р.
(ПІБ)

© ХНУМГ ім. О.М. Бекетова , 201 4 рік

© Безлюбченко О.С , 201 4 рік
(ПІБ розробників)

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 0601 Будівництво та архітектура	Додаток до нормативної	
	Напрямок підготовки 6.060101 Будівництво		
Модулів – 1	Професійне спрямування: Міське будівництво та господарство	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		3-й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4,8		Семестр	
Загальна кількість годин - 144		5-й	6-й
Індивідуальне завдання - КП	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		34 год.	10 год.
		Практичні, семінарські	
		34 год.	8 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		76 год.	126 год.
		Індивідуальні завдання:	
		54 год.	54 год.
		Вид контролю: іспит	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

- для денної форми навчання – 89,4%
- для заочної форми навчання – 9,3%

2.Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета - засвоєння основ проектування житлового комплексу (мікрорайону) міста, організації транспортного і пішохідного руху в мікрорайоні, ландшафтно-рекреаційної зони, інфраструктура мікрорайону, житлового району. Визначення концепції урбанізації; Проблеми і принципи формування міського середовища.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- Концепцію урбанізації;
- Форми розвитку плану міста
- Проблеми і принципи формування міського середовища;
- Планувальну структуру, функціональну організацію сельбищної території;
- Планувальні схеми вуличної мережі міста, організацію транспортного руху в місті, житловому районі, мікрорайоні;

вміти:

- застосовувати теоретичні знання при проектуванні генерального плану мікрорайону,
- проводити необхідні розрахунки по визначенню перспективної чисельності населення, необхідного житлового фонду, установ обслуговування,
- враховувати природно-кліматичні фактори в містобудівному проектуванні,
- визначати техніко-економічні показники.

мати компетентності:

- здатність до виконання проекту генерального плану мікрорайону;
- здатністю до впровадження розроблених технічних рішень і проектів;
- здатністю до підготовки вихідних даних для складання планів і ТЕП;
- здатністю до використання нормативно-технічної документації щодо природно-кліматичні фактори в містобудівному проектуванні;
- готовністю до проектування при вишукуванні об'єктів будівництва і вивчення природних ресурсів.

1. Програма навчальної дисципліни УРБАНІСТИКА

Змістовний модуль 1 *Сельбищна територія міста.*

Тема 1.1. Вступ. Профілююче значення курсу “Урбаністика”, його особливості та зв’язок з іншими дисциплінами.

Тема 1.2. Сельбищна територія міста. Загальні відомості про сельбищну зону: состав, розмір, значення, розміщення в місті. Загальні поняття про планувальний район, житловий район, мікрорайон, квартал. Визначення меж розмірів. Планувальна структура сельбищної зони малого, середнього, крупного, великого міста.

Тема 1.3. Житловий район. Загальні відомості про житловий район. Визначення розмірів, кількості населення, меж та стадії проектування. Функціональне зонування, визначення зон, їх розміщення та зв’язок. Вулично-дорожня мережа району, транспортний та пішохідний рух. Принципи композиційної побудови окремих житлових районів міста.

Тема 1.4. Громадсько-торгівельні центри житлових районів міста. Склад центру, його розміщення в системі житлового району. Композиційне рішення центру, вплив зупинок

метрополітену на організацію та розміщення центрів. Архітектурне рішення центру. Принцип “фокусування” та інші прийоми формування центрів.

Тема 1.5. Система культурно-побутового обслуговування житлового району. Розподіл об'єктів культурно-побутового обслуговування по спеціалізації та за призначенням. Принципи обслуговування міста, житлового району, мікрорайону. Створення загально-торгівельних центрів житлового району. Врахування ландшафту.

Тема 1.6. Містобудівний аналіз побудованих житлових районів. Позитивні та негативні якості побудованих житлових районів. Вплив поверховості, кольорового рішення забудови на мешканців. Масштабність забудови та її сприйняття. Салтівський та Олексіївській житлові масиви, Павлово Поле, мікрорайони Москви, Києва.

Тема 1.7. Квартал. Принципи забудови. Аналіз квартальної забудови на прикладах Москви, Києва, Харкова та інших міст. Позитивні та негативні якості, переваги та недоліки.

Тема 1.8. Вплив геопатогенних факторів на проектування та будівництво житлових районів. Вивчення умов виникнення геопатогенних зон, Побудова їх графічних схем. Приклади композиційної побудови кварталів з геопатогенними зонами.

Тема 1.9. Мікрорайон (житловий комплекс). Загальні відомості, Функціональне зонування території, Загальні положення, історія виникнення, позитивні якості та недоліки, розмір, межі проектування, розрахунок кількості мешканців. Функціональне зонування, основні вимоги до зон, їх розміщення, приклади.

Тема 1.10. Благоустрій території житлових районів та мікрорайонів. Композиційна побудова території, яка підлягає благоустрою. Використовування малих форм. Композиційні прийоми благоустрою дитячих територій, зон відпочинку, спортивних зон.

Тема 1.11. Організація транспортного та пішохідного руху в мікрорайоні. Вулиці, які оточують мікрорайон. Місцеві проїзди, стоянки, гаражі. Пішохідні зони, алеї, їх трасування. Приклади. Організація комунальних зон мікрорайону, їх зв'язок з житловим районом.

Тема 1.12. Благоустрій території житлових районів та мікрорайонів. Композиційна побудова території, яка підлягає благоустрою. Використовування малих форм. Композиційні прийоми благоустрою дитячих територій, зон відпочинку, спортивних зон.

Тема 1.13. Висновок. Розгляд варіантів та демонстрація слайдів, що характеризують більш кваліфіковані рішення забудови мікрорайонів, житлових районів, оформленню вулиць.

Змістовий модуль 2 Комплексна оцінка території міста

Тема 2.1. Система культурно-побутового обслуговування населення міста. Установи обслуговування масового користування.

Тема 2.2. Загальноміські центри, та їх значення в забудові міст. Загальноміські центри, їх значення в соціальному, транспортному та архітектурному відношенні. Фактори, що впливають на формування та розміщення загальноміського центру. Розміщення загальноміського центру, його склад, зонування території, вимоги до розміщення.

Тема 2.3. Комплексна оцінка території міста. Ефективність використання міських територій. Економічні аспекти містобудівного проектування Основні характеристики.

Тема 2.4. Проблеми організації сформованих сельбищних територій. Методи стратегічного планування розвитку міст.

4. Структура навчальної дисципліни

	Кількість годин
--	-----------------

Зміст навчальної дисципліни (теми, підтеми)	денна форма				заочна форма			
	усього	л	Пр	Ср	усього	л	Пр	Ср
ЗМ 1 Сельбищна територія міста.								
Тема 1.1.	1	1						
Тема 1.2.	5	1	2	2	4	1	2	
Тема 1.3.	8	2	4	2	5	1	2	6
Тема 1.4.	8	2	4	2		1	2	
Тема 1.5.	4	2		2		1		6
Тема 1.6.	8	2	4	2			1	6
Тема 1.7.	8	2	4	2	4	1	1	6
Тема 1.8.	8	2	4	2		1		6
Тема 1.9.	6	2	4					6
Тема 1.10.	4	2	2		2	1		4
Тема 1.11.	4	2	2		2			6
Тема 1.12.	4	2		2	1			4
Тема 1.13	4	2		2	2			6
ЗМ 2 Комплексна оцінка території міста								
Тема 2. 1.	2	2			2	1		2
Тема 2.2.	6	4	2			1		6
Тема 2.3.	6	2	2	2	3	1		4
Тема 2.4.	4	2		2	2			4
Усього годин		34	34	22		10	8	72
Індивідуальне завдання КП				54				54
Усього годин	144	34	34	76	144	10	8	126

5.Теми практичних занять

№	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денне навчання	Заочне навчання
1.	Аналіз схеми запроєктованого міста, згідно курсового проекту. Основні схеми вулично-дорожньої мережі міста. Елементи вуличної мережі міста.	4	1
2.	Вибір території мікрорайону із запроєктованого міста аналіз прилеглої до мікрорайону містобудівної ситуації.	2	1
3.	Розгляд варіантів функціонального зонування території мікрорайону.	3	1
4.	Розгляд варіантів соцкультпобутового обслуговування жилого району.	2	1
5.	Розгляд варіантів соцкультпобутового обслуговування мікрорайону.	2	1
6.	Розгляд варіантів комунального обслуговування мікрорайону.	2	0,5
7.	Розрахунки по території та населенню мікрорайону.	2	0,5
8.	Аналіз типів жилих домів, які приймаються при забудові мікрорайону.	3	0,5
9.	Аналіз об'єктів соцкультпобутового обслуговування, які використовуються в забудові мікрорайону.	4	
10.	Пішохідні зони в мікрорайоні. Принципи їх формування.	2	
11.	Транспортне обслуговування мікрорайону.	2	0,5
12.	Прийоми архітектурно-планувальної організації загальноміського торговельного центру мікрорайону.	2	
13.	Використання виявлених геопатогенних зон при практичному проектуванні мікрорайонів.	2	
14.	Розгляд варіантів благоустрою територій мікрорайонів, в т.ч. територій дитячих закладів та шкіл.	4	
Всього		34 год.	8 год.

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Вивчення окремих теоретичних питань за означеними темами	22	72
2	Розробка курсового проекту	54	54
	Разом	76	126

7.Індивідуальні завдання

Курсовий проект "Організація забудови житлового комплексу (мікрорайону)"- 54 години: складається з графічної частини і пояснювальної записки. Обсяг графічної частини - аркуш ватману формату А1 у М 1:1000. Графічна частина завдання - топографічна схема місцевості. Послідовність виконання роботи :

- зробити аналіз території згідно з умовами її придатності для розміщення тих чи інших функціональних зон,
- визначити обсяги житлового будівництва, в тому числі багатоповерхового й садибного;
- виявити потребу в об'єктах обслуговування та визначити їх місцеположення;
- установити номенклатуру житлових будинків
- вибрати композиційні прийоми забудови;
- запроектувати шляхи пішохідного й транспортного руху, благоустрій території.
- затвердження схеми викладачем;
- оформлення графічної частини;
- розрахунок проектного балансу території;
- захист виконаної роботи.

8. Методи навчання

- **Пояснювально-ілюстративний метод або інформаційно-рецептивний.**
- Студенти одержують знання на лекції, з навчальної або методичної літератури, через екранний посібник в "готовому" виді.
- Студенти сприймають і осмислюють факти, оцінки, висновки й залишаються в рамках репродуктивного (відтворюючого) мислення.
- **2. Репродуктивний метод (репродукція - відтворення)**
- Застосування вивченого на основі зразка або правила.
- Діяльність студентів носить алгоритмічний характер, тобто виконується за інструкціями, приписаннями, правилами в аналогічних, подібних з показаним зразком ситуаціях.

- Організовується діяльність студентів за кількаразовим відтворенням засвоєваних знань. Для цього використовуються різноманітні вправи, практичні роботи, програмований контроль, різні форми самоконтролю.

9. Методи контролю

Засоби і форми поточного контролю - Контрольні роботи. Тестування. Практична перевірка умінь і навичок та ін.

10. Розподіл балів, які отримують студенти для екзамену

Поточна атестація та самостійна робота		КП	Підсумковий тест (екзамен)	Сума %
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2			
T1.1- T1.13	T2.1- T2.4			
30	20	20	30	100

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Хід виконання проекту (роботи)		Оформлення та захист проекту (роботи)			Сума
Розділ 1	Розділ 2	Поясню- вальна записка	Ілюстративна частина	Захист проекту (роботи)	
30	30	10	20	10	100%
60%		40%			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Методичне забезпечення

1. Методичні вказівки до практичних занять, курсової та самостійної робіт з дисципліни "Урбаністика " (для студентів 3 курсу денної і заочної форм навчання та ФПО спеціальності 6.092103 – “міське будівництво і господарство”). Харків: ХНАМГ, 2011- 55 с. доц. О.С. Безлюбченко
2. Комплексні методичні вказівки з курсу "Урбаністика " для студентів спеціальності МБГ 3 курсу денної і 4 курсу заочної форм навчання. Харків, ХНАМГ, 2008 -39 с. доц. О.С. Безлюбченко

11. Рекомендована література

Базова

3. Урбаністика: Навчальний посібник/ О.С. Безлюбченко О.В. Завальний. – Харків: ХДАМГ, 2013. – 244 с.
4. Планування міст і транспорт: Навч. посібник/О. С. Безлюбченко, С. М. Гордієнко, О. В. Завальний. – Х.: ХНАМГ, 2008. – 161 с.
5. Планування та благоустрій міст: Навч. посібник/О. С. Безлюбченко, Т. О. Черноусова, О. В. Завальний. / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2011. – 191 с.
6. Семенов В.Т. Формирование устойчивого развития мегаполисов. Урбанистические аспекты/ В. Т. Семенов, Н. Э. Штомпель. / Харьк. нац. акад. гор. хоз-ва. – Х.: ХНАМГ, 2009. – 340с.

Допоміжна

1. Посацький Б. С. «Основи урбаністики» II частина. Розпланування та забудова міст. – Львів, 2001
2. Містобудування (Довідник проектувальника), за загальною редакцією ПанченкоТ.Ф. Укрархбудінформ, - К., 2001.
3. ДБН 360 – 92 «Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень».
4. ДБН А.2.2-3-2012 "Состав, порядок разработки, согласования и утверждения проектной документации для строительства".
5. Правила та порядок розподілу території житлового кварталу (мікрорайону). Держбуд України, під керівництвом Нечаєва Т.С., Київ, 2000.

12. Інформаційні ресурси

1. Цифровий репозиторій ХНАМГ [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eprints.kname.edu.ua>
2. <http://rada.berdyansk.net>
3. <http://www.kharkov.ua/culture/architec.htm>
4. http://www.nbu.gov.ua/Portal/natural/dprmu/2010_19/21_Demin.pdf
5. <http://dic.academic.ru/dic.nsf/bse/81040/> Градостроительство
6. www.ukrstat.gov.ua—Державний комітет статистики України

Аркуш актуалізації

Робоча програма навчальної дисципліни
(назва)

за напрямом / спеціальністю підготовки
(залишіть потрібне)

на 201.../1... навч. рік переглянута та затверджена "Без змін"

Завідувач кафедри
(на якій розроблена робоча програма)

..... (.....)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ ” 201 _ року

Зав. випускової кафедри
(за належністю напрям / спеціальності)

..... (.....)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ ” 201 _ року

Декан факультету (.....)
(за належністю напрям / спеціальності) (підпис) (прізвище та ініціали)

М.П. “ ” 201 _ року

на 201.../1... навч. рік переглянута та затверджена "Без змін"

Завідувач кафедри
(на якій розроблена робоча програма)

..... (.....)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ ” 201 _ року

Зав. випускової кафедри
(за належністю напрям / спеціальності)

..... (.....)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ ” 201 _ року

Декан факультету (.....)
(за належністю напрям / спеціальності) (підпис) (прізвище та ініціали)

М.П. “ ” 201 _ року

на 201.../1... навч. рік переглянута та затверджена "Без змін"

Завідувач кафедри
(на якій розроблена робоча програма)

..... (.....)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ ” 201 _ року

Зав. випускової кафедри
(за належністю напрям / спеціальності)

..... (.....)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ ” 201 _ року

Декан факультету (.....)
(за належністю напрям / спеціальності) (підпис) (прізвище та ініціали)

М.П. “ ” 201 _ року